

Cédric Durand

Nu är det dags att upplösa EU

Ur [Tidsignal nr 14](#) 2016 (Tema: Den sköra demokratin och Europeiska Unionens kris)

På grund av ekonomisk katastrof, byråkratisk arrogans och förakt för sociala frågor, har intresset för det europeiska projektet stadigt minskat under senare år.

De centrifugala krafter som har hopat sig tar nu över. Storbritanniens utträde ur EU är det första steget i en process mot upplösning av unionen, om ännu inte oundviklig så nu mycket trolig.

Till de svårigheter som denna proto - stat redan kämpar med lägger sig nu den ekonomiska och finansiella chock som Brexit innebär, de olika tolkningarna om hur Brexit ska genomföras och de motstridiga uppfattningarna om vilken väg man ska slå in på härnäst: Mer eller mindre Europa för dem som är kvar? Det är en retorik om alternativ som döljer ett verkligt dödläge: att öka integrationen är absolut omöjligt i en situation där den allmänna opinionen blir alltmer avvisande gentemot EU. Att avstå från att driva på integrationen omöjliggör reformeringen av de illa fungerande institutionerna. Det demokratiska underskottet sluter sig som en fälla kring det europeiska kapitalet.

Omröstningen i Storbritannien var en klassröst. Knytnäven från dem som förlorat 10% av sina löner sedan 2008 träffar premiärminister David Cameron och arbetsgivarna, eniga i sitt stöd för EU. Att valet delvis har influerats av rasistiska känslor och att extremhögerdominerade nejsidan är uppenbart. Men oförmågan att formulera ett nej från vänstern – utöver små grupper som Socialist Workers Party och enstaka fackliga strukturer – är ett misslyckande för hela den brittiska vänstern. Det är särskilt ett missat tillfälle för den nya Labourledaren och tidigare EU-skeptikern Jeremy Corbyn, som har bidragit till att ytterligare driva arbetarklassen i armarna på sina fiender.

Detta nya valuppror är ett uttryck för den politiska omstrukturering i stor skala som äger rum i västvärlden. Nästan överallt har den extrema centern – center-höger lika väl som center-vänstern - (eller mitten?) råkat i svårigheter av krafter eller personligheter som befinner sig på motsatta planhalvor – som Donald Trump och Jeremy Corbyn, eller Podemos och Marine Le Pen. EU är själva inkarnationen av den extrema centerns projekt.

På 1970-talet avstannade i stort sett integrationsprocessen med undantag av vissa beslut från EG-domstolen. Dess pånyttfödelse under 1980-talet, som ledde fullbordandet av den inre marknaden och den ekonomiska och monetära unionen, sammanfaller med den nyliberala ideologins genombrott.

Som en skapelse av denna korta historiska period är EU:s institutioner i högsta grad sårbara. Som en nästan perfekt återspeglings av den nyliberala tidsandan saknar de historiskt djup som skulle kunna möjliggöra att möta den omfattande turbulens som utlöstes av finanskrisen 2008 eller att rusta sig för den period som följde,

Berövade sina demokratiska rötter saknar EU all legitimitet för att kunna förnya sig. Som en mötesplats för ”ansvarsfulla” företrädare för regeringar är unionen en permanent koalition som utesluter all inblandning från folket.

Denna konstruktion reducerar dessutom de nationella demokratierna till en maskerad eftersom den utesluter varje möjlighet för dem att föra en egen självständig ekonomisk eller social politik.

Vem kan därför förvåna sig över att unionen inte längre har någon attraktionskraft för de brittiska medborgare som befinner sig i marginalen?

Efter de franska och nederländska folkomröstningarna 2005, den irländska 2008 och grekiska 2015, bekräftar Brexit att den pro-europeiska propagandakampanjen inte fungerar. Att anpassa sig till denna är livsfarligt för vänstern, det är att lämna fältet öppet för högern. Som visas i en färsk undersökning från Pew Institute ökar de som avvisar EU-projektet. De är i majoritet i Grekland (71%) och Frankrike (61%) men också mycket starka i Spanien (49%) och Tyskland (48%). Om man begränsar sig enbart till ekonomiska frågor, är skeptikerna i majoritet inom hela unionen. Ett annat intressant fenomen är att inställningen skär över politiska gränser. Högern är mest negativ i norra Europa medan det snarare är vänstern i syd.

Europeiska unionen är inget slagfält. Varken vänstern eller de sociala rörelserna har något betydande inflytande på denna nivå. Det är EU-motståndet som är det viktiga kampområdet nu. Det är där vänstern måste besegra främlingsfientliga och auktoritära strömningar och formulera ett internationalistiskt klassprojekt.